

Najczęściej zadawane pytania dotyczące PPE

1. Kto może przystąpić do PPE w Azotach Tarnów?

Do PPE może przystąpić każdy pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę, który zatrudniony jest w Azotach Tarnów przez okres minimum 12 miesięcy.

2. Jakie rodzaje składek związane są z Pracowniczym Programem Emerytalnym?

W Pracowniczym Programem Emerytalnym występują dwa rodzaje składek: **składka podstawowa** oraz dobrowolna **składka dodatkowa**. Składkę podstawową, której wysokość w Azotach Tarnów **wynosi 100 zł miesięcznie**, lecz nie więcej niż 7,00% wynagrodzenia pracownika brutto, opłaca pracodawca. Jest ona automatycznie naliczana przez pracodawcę przy wypłacie wynagrodzenia i odprowadzona na indywidualny rejestr uczestnika otwarty w ramach PPE. Wysokość dobrowolnej składki dodatkowej pracownik określa samodzielnie. Jest ona potrącana z miesięcznego wynagrodzenia pracownika po opodatkowaniu.

3. Jaka jest dopuszczalna wysokość składki dodatkowej, którą może zadeklarować pracownik?

Minimalna wysokość składki dodatkowej wynosi 20 zł miesięcznie, natomiast maksymalna wysokość składki dodatkowej w 2012 r. wynosi 15 867 zł (w skali roku).

4. Jakie są koszty uczestnictwa w PPE?

Składki podstawowe, które są finansowane i opłacane przez pracodawcę stanowią dochód pracownika, z czym wiąże się obowiązek podatkowy. Oznacza to, iż składka dopisywana jest do podstawy ustalenia zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Finansowana przez pracodawcę składka podstawowa w 100% inwestowana jest na rejestrze uczestnictwa w PPE, natomiast wynagrodzenie pracownika pomniejszane jest jedynie o wysokość podatku dochodowego naliczanego od wysokości przekazanej do funduszu składki (wysokość podatku wynosi 18% lub 32% w zależności od dochodu danego pracownika).

Przykład: Pracownik podlega 18% podatkowi dochodowemu. Jeśli pracodawca prześle do PPE składkę podstawową w wysokości 100 zł to z wynagrodzenia pracownika potrącone zostanie 18,00 zł tytułem zaliczki na podatek dochodowy, a 100 zł zostanie zainwestowane na rejestrze uczestnictwa PPE w subfundusze wybrane przez uczestnika programu.

5. Czy od składki dodatkowej również naliczany jest podatek?

Nie. Składka ta naliczana jest i potrącana z wynagrodzenia pracownika po opodatkowaniu. Jeśli zatem pracownik zadeklaruje np. 50 zł składki dodatkowej, to kwota ta zostanie przekazana do funduszu inwestycyjnego, a miesięczne wynagrodzenie pracownika będzie niższe dokładnie o tę kwotę.

6. Czy wysokość składki dodatkowej można zmienić?

Tak. Uczestnik PPE może w każdej chwili zmienić wysokość składki dodatkowej, jak również zrezygnować z jej opłacania. W tym celu należy złożyć pracodawcy nową Deklarację Uczestnictwa. Wysokość składki dodatkowej może być zmieniana wielokrotnie, w terminach dowolnie wybranych przez pracownika.

7. Czy TFI PZU SA pobiera prowizję od składek gromadzonych w ramach PPE?

Zdecydowanie nie. Składki przekazywane do funduszy inwestycyjnych są zwolnione z opłat manipulacyjnych i są w całości inwestowane. TFI PZU SA pobiera jedynie niewielkie opłaty z tytułu zarządzania subfunduszami inwestycyjnymi. Wynoszą one od 0,6% do 1,1% rocznie, w zależności od subfunduszu inwestycyjnego. Opłaty te wliczone są już w cenę jednostki, która publikowana jest w prasie, Internecie oraz w potwierdzeniach transakcji. Rejestry uczestników w ramach PPE zwolnione są również z opłat administracyjnych.

8. W jaki sposób pobierane są roczne opłaty za zarządzanie funduszami inwestycyjnymi?

Opłata za zarządzanie funduszem inwestycyjnym jest wliczona w publikowaną codziennie wartość jednostki uczestnictwa. Opłata ta jest zatem dla uczestnika niewidoczna i nie powoduje żadnych potrąceń w momencie wpłaty składek oraz wypłaty środków zgromadzonych w Programie. Technicznie rzecz biorąc odsetek opłaty rocznej naliczany jest stopniowo w ciągu roku według ustalonego wzoru.

9. Czy oszczędzanie w PPE prowadzonym w formie odprowadzania składek do funduszy inwestycyjnych jest bezpieczne?

Fundusze inwestycyjne to jedna z najbezpieczniejszych form gromadzenia oszczędności. Tworzenie funduszy inwestycyjnych oraz zarządzanie nimi odbywa się na podstawie Ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zasady działalności każdego funduszu są szczegółowo opisane w statucie i na bieżąco kontrolowane przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF). Aktywa funduszu inwestycyjnego przechowuje Bank Depozytariusz. Informacje na temat działalności i kondycji funduszy są regularnie publikowane w rocznych i półrocznych sprawozdaniach finansowych, a codzienna wycena jednostki uczestnictwa pozwala na bieżąco śledzić wyniki inwestycyjne funduszu. Dodatkowo pracodawca oraz instytucja zarządzająca PPE podlegają nadzorowi oraz kontroli KNF w zakresie prawidłowego wykonywania swoich obowiązków, jak i przestrzegania praw uczestników PPE.

10. W jaki sposób ewidencjonowane są składki przekazywane do funduszy inwestycyjnych?

Każda składka przekazywana przez pracodawcę do subfunduszy ewidencjonowana jest na specjalnym rejestrze uczestnictwa i przeliczana na określoną liczbę tzw. jednostek uczestnictwa. Za każdą nową składkę nabywane są kolejne jednostki uczestnictwa, czyli po każdej wpłacie zwiększa się liczba posiadanych jednostek uczestnictwa.

Jednocześnie wartość jednostki uczestnictwa zmienia się codziennie wraz ze zmianą wartości dokonanych przez fundusz inwestycji. Dochody z inwestycji funduszu wpływają na wzrost wartości jednostki uczestnictwa.

11. Co to jest jednostka uczestnictwa?

Jednostki uczestnictwa pozwalają określić wysokość udziału, jaki posiada uczestnik w danym funduszu. Po każdej wpłacie uczestnik nabywa dodatkowe jednostki uczestnictwa, które zwiększają jego udział w funduszu proporcjonalnie do dokonanej wpłaty. Wartość jednostki jest przeliczana codziennie na podstawie zmieniającej się wartości lokat funduszu. Jeśli inwestycje funduszu są trafione, rośnie również wartość pojedynczej jednostki.

Wartość jednostki uczestnictwa może również okresowo spadać. W mniejszym stopniu ryzyko to związane jest z funduszami obligacji (PZU POLONEZ), natomiast w przypadku funduszy lokujących częściowo (PZU MAZUREK) lub niemal całkowicie w akcje (PZU KRAKOWIAK), takie okresowe spadki są zupełnie naturalne, ponieważ wartość jednostki jest w sporym stopniu powiązana z koniunkturą na rynku giełdowym.

12. Czy przystąpienie do PPE spowoduje utratę innych przywilejów emerytalnych, np. prawa do wcześniejszej emerytury za pracę w trudnych warunkach lub emerytury pomostowej?

Nie. Pracowniczy Program Emerytalny zaliczany jest do III filaru systemu emerytalnego i uczestnictwo w nim nie ma żadnego wpływu na uprawnienia emerytalne przysługujące w I lub II filarze. Oznacza to, że przystąpienie do PPE nie spowoduje utraty prawa np. do wcześniejszej emerytury za pracę w trudnych warunkach lub emerytury pomostowej.

13. Czy uczestnikiem PPE może być pracownik, który nabył już uprawnienia emerytalne?

Tak. Osoba taka może przystąpić do PPE, jeśli mimo nabycia uprawnień emerytalnych nadal pozostaje w stosunku pracy. Może również w każdej chwili zrezygnować z uczestnictwa w PPE, zgłaszając żądanie wypłaty już zgromadzonych środków.

14. Czy osoba, która korzysta już z innych form oszczędzania w ramach III filaru systemu emerytalnego może przystąpić do PPE?

Tak. Do PPE może przystąpić każdy pracownik Azotów Tarnów. Uczestniczenie w innych formach oszczędzania na emeryturę, np. IKE lub IKZE, nie powoduje utraty uprawnień do uczestnictwa w PPE.

15. Czy można samodzielnie wpłacać składki do PPE w przypadku rozwiązania umowy o pracę z Azotami Tarnów?

Niestety nie. Obecnie obowiązująca Ustawa o pracowniczych programach emerytalnych wyklucza taką możliwość. Do programu mogą być wnoszone jedynie środki pochodzące ze składek pochodzących z wynagrodzenia otrzymywanego w Azotach Tarnów lub z wypłat transferowych z innych PPE lub IKE.

16. Czy oszczędności zgromadzone w ramach PPE podlegają dziedziczeniu?

Tak. W przypadku śmierci uczestnika oszczędności zgromadzone w PPE (składki oraz dochód z inwestycji) są w całości wypłacane osobom uposażonym wskazanym w Deklaracji Uczestnictwa. Wypłaty na rzecz osób uposażonych zwolnione są z podatku spadkowego. Natomiast w przypadku niewskazania przez uczestnika osób uposażonych, środki zgromadzone w ramach PPE włączane są do masy spadkowej i podlegają dziedziczeniu na zasadach ogólnych. W takiej sytuacji może się zdarzyć, iż spadkobiercy zobowiązani będą do zapłacenia podatku spadkowego.

17. Czy osoba uposażona lub spadkobierca może kontynuować oszczędzanie w funduszach zarządzanych przez TFI PZU SA?

Tak, osoba taka będzie mogła uczestniczyć w funduszach zarządzanych przez TFI PZU SA na zasadach ogólnych (poza PPE). Oznacza to, że będzie mogła swobodnie dysponować zgromadzonymi środkami, dokonywać dalszych wpłat lub wypłat w ramach rejestrów indywidualnych lub np. w ramach Indywidualnego Konta Emerytalnego (IKE).

18. Kiedy można wypłacić oszczędności zgromadzone w ramach PPE?

Środki zgromadzone w ramach PPE wypłacane są:

- na wniosek uczestnika po osiągnięciu przez niego 60 lat,
- na wniosek uczestnika po uzyskaniu prawa do wcześniejszej emerytury i ukończeniu 55 roku życia,
- po ukończeniu przez uczestnika 70 roku życia, jeżeli uczestnik nie wystąpił z wnioskiem o wypłatę środków, wymóg ten nie ma zastosowania, jeżeli uczestnik programu pozostaje pracownikiem Azotów Tarnów,
- w przypadku śmierci uczestnika – na rzecz osoby uposażonej lub spadkobierców.

19. Czy można ponownie przystąpić do programu po dokonaniu wypłaty z PPE?

Nie. Osoba, która dokona wypłaty z PPE w przypadku osiągnięcia 60 roku życia lub ukończeniu 55. roku życia oraz uzyskaniu uprawnień do wcześniejszej emerytury, nie może ponownie przystąpić do programu, z którego dokonała wypłaty.

20. W jaki sposób można dokonać wypłaty oszczędności zgromadzonych w programie?

Wypłaty oszczędności można dokonać w całości (jednorazowo) lub w okresowych ratach (miesięcznych, kwartalnych lub rocznych). Wypłata środków odbywa się poprzez przelanie środków na wskazany przez uczestnika rachunek bankowy.

Wypłaty ratalne realizowane będą we wskazanej przez uczestnika wysokości aż do chwili całkowitego wyczerpania środków zgromadzonych w Programie.

21. Czy uczestnik PPE, który straci pracę, będzie mógł skorzystać z oszczędności zgromadzonych w Programie przed 60 rokiem życia?

Możliwość korzystania ze środków gromadzonych w ramach PPE określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych z dnia 20 kwietnia 2004 r. Dostęp do oszczędności jest możliwy dopiero po osiągnięciu wieku 60 lat lub ukończeniu 55. roku życia i uzyskaniu prawa do wcześniejszej emerytury. Alternatywnym rozwiązaniem jest przeniesienie środków na Indywidualne Konto Emerytalne (IKE) a następnie dokonanie zwrotu z IKE. Jednakże z tego typu rozwiązaniem wiążą się konsekwencje finansowe w postaci obowiązku naliczenia i odprowadzenia podatku od zysków kapitałowych (tzw. podatku Belki) oraz zaległych składek do ZUS w wysokości 30% wpłaconych do PPE składek podstawowych.

22. Czy uczestnictwo w PPE wiąże się ze szczególnymi przywilejami podatkowymi?

Tak. Środki wypłacane z tytułu uczestnictwa w PPE, w tym również zyski wypracowane przez fundusze inwestycyjne, zwolnione są z podatku dochodowego oraz podatku od zysków kapitałowych tzw. Podatku Belki.

W przypadku innych form oszczędzania, w tym lokat bankowych lub samodzielnego oszczędzania w funduszach inwestycyjnych, obowiązuje ryczałtowy podatek od dochodów, którego stawka wynosi obecnie 19%. Ponadto środki zgromadzone w ramach PPE, wypłacane osobom uposażonym w przypadku śmierci uczestnika, zwolnione są z podatku spadkowego.

23. Czy przystąpienie do PPE ma sens w przypadku osoby, która wkrótce uzyska uprawnienia emerytalne?

Tak. Przystąpienie do PPE jest opłacalne dla każdego pracownika, nawet takiego, któremu pozostał jedynie miesiąc do osiągnięcia wieku emerytalnego. Wynika to z faktu, że składka podstawowa w Programie finansowana jest przez pracodawcę. Pracownik, który nie przystąpi do PPE, rezygnuje zatem ze swoistej formy podwyżki wynagrodzenia, jaką oferuje mu pracodawca.

24. Jakie fundusze inwestycyjne oferowane są w ramach PPE i który z nich należy wybrać?

Oszczędności w PPE można gromadzić w ramach następujących subfunduszy inwestycyjnych:

- 1) Subfundusz papierów dłużnych PZU POLONEZ;
- 2) Subfundusz stabilnego wzrostu PZU MAZUREK;
- 3) Subfundusz akcji PZU KRAKOWIAK;
- 4) Subfundusz akcji PZU Nowa Europa.

Osobom młodym, przed którymi istnieje długa perspektywa oszczędzania, zaleca się lokowanie znacznej części oszczędności w subfundusze posiadające w swym portfelu akcje. Osoby starsze powinny pomyśleć o bezpieczniejszych formach inwestowania, wybierając subfundusze ze zdecydowaną przewagą bezpiecznych papierów dłużnych takich jak obligacje i bony skarbowe. W PPE dla pracowników Azotów Tarnów funkcjonować będą dwa sposoby inwestowania, zwane Modelami Inwestowania, które umożliwią dokonanie wyboru, zgodnego z preferowaną przez Pracownika polityką inwestycyjną funduszu są to **Model Indywidualny** oraz **Model Rekomendowany**.

Model Indywidualny

Model przeznaczony jest dla osób, które chcą samodzielnie decydować o sposobie lokowania pieniędzy. Składki dzielone są procentowo pomiędzy wybrane subfundusze wskazane przez Uczestnika. Można też wpłacać całość środków do jednego subfunduszu. Uczestnik PPE w każdej chwili może bez opłat złożyć dyspozycję zmiany sposobu inwestowania składki.

W ramach Modelu Indywidualnego dostępne są 4 subfundusze:

- 1) PZU Papierów Dłużnych POLONEZ;
- 2) PZU Stabilnego Wzrostu MAZUREK;
- 3) PZU Zrównoważony;
- 4) PZU Akcji KRAKOWIAK.

Model Rekomendowany

Przygotowany został specjalnie dla osób, które cenią sobie maksymalną wygodę i preferują rekomendacje fachowców lub po prostu nie mają czasu i nie orientują się w zawiłościach rynku kapitałowego. W tym modelu przekazywane przez Pracodawcę składki dzielone są pomiędzy trzy różne fundusze: akcji, stabilnego wzrostu oraz papierów dłużnych w zależności od wieku uczestnika programu.

Główne zasady Modelu Rekomendowanego.

- 1) Udział akcji obniża się wraz z wiekiem Uczestnika PPE.
- 2) Podział składek na fundusze dostosowany jest do wieku Uczestnika i modyfikowany co 5 lat.
- 3) Coroczne, automatyczne dostosowanie oszczędności do proporcji modelowej dla danego przedziału wiekowego.
- 4) Możliwość rezygnacji z Rekomendowanego Modelu Wpłat i przejścia na Model Indywidualny.

Poniższa tabela dokładnie obrazuje wiek i podział środków pomiędzy subfundusze w modelu rekomendowanym

Wiek Oszczędzającego	PZU KRAKOWIAK	PZU MAZUREK	PZU POLONEZ
do 25 lat	50,0%	50,0%	0%
od 26 lat do 30 lat	40,0%	60,0%	0%
od 31 lat do 35 lat	30,0%	70,0%	0%
od 36 lat do 40 lat	20,0%	80,0%	0%
od 41 lat do 45 lat	10,0%	90,0%	0%
od 46 lat do 50 lat	0,0%	100,0%	0%
od 51 lat do 55 lat	0,0%	87,5%	12,5%
od 56 lat	0,0%	75,0%	25,0%

25. Czy można dokonać zmiany modelu inwestowania wskazanego w Deklaracji Uczestnictwa?

Tak. W każdej chwili można zmienić model inwestowania. Nie można natomiast zmienić podziału składek w ramach Modelu Rekomendowanego.

26. Kiedy można dokonywać zmiany funduszu inwestycyjnego, w którym gromadzone są oszczędności w ramach PPE?

Uczestnik PPE, który wybierze Model Indywidualny, będzie mógł w każdej chwili dokonać bezpłatnej zmiany funduszu. Fundusz można zmieniać wielokrotnie, bez żadnych ograniczeń.

27. Jak można sprawdzić aktualną wartość oszczędności zgromadzonych w ramach PPE?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, każdy uczestnik PPE powinien otrzymać potwierdzenie transakcji, czyli rozliczenia wpłaconej składki oraz informację o liczbie nabytych jednostek uczestnictwa. Takie potwierdzenia wysyłane są po wpłaceniu każdej składki, czyli co miesiąc. Jednakże w celu zmniejszenia liczby korespondencji papierowej uczestnik programu, może zażądać wysyłki potwierdzeń transakcji w cyklach półrocznych, ze stanem rejestru

uczestnictwa w PPE na koniec czerwca oraz grudnia danego roku kalendarzowego. Dodatkowo uczestnik programu może zamówić Kod PIN, za pomocą którego będzie mógł mieć dostęp do swojego rejestru uczestnictwa i na bieżąco będzie mógł śledzić wartość zgromadzonych środków oraz napływające składki.

Uczestnicy PPE, którzy otrzymają Kod PIN mogą również zamówić potwierdzenia transakcji w wersji elektronicznej, jednakże do tego celu niezbędne jest podanie adresu poczty elektronicznej (e-mail) w celu przesyłania informacji o wygenerowanych elektronicznych potwierdzeniach transakcji.

28. Jak oceniać efektywność funduszy?

Główną miarą efektywności funduszy są wypracowywane stopy zwrotu z inwestycji. Bieżące stopy zwrotu możemy sprawdzić na stronie internetowej www.pzu.pl/grupa-pzu/tfi-pzu. Pamiętajmy, że w PPE dla pracowników Azoty Tarnów dostępne są jednostki kategorii „C” i należy posługiwać się wyceną tych właśnie jednostek.

29. Gdzie możemy się zwrócić z pytaniami na temat PPE?

Informacje ogólne dotyczące Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą uzyskać Państwo w dziale kadr Państwa firmy lub bezpośrednio w TFI PZU SA pod numerem telefonu: 22 582 28 99. Informacje szczegółowe na temat stanu rejestru i zgromadzonych środków dostępne są dla posiadaczy kodu PIN w internecie po zalogowaniu lub pod numerem infolinii: 22 505 15 11.

W przypadku gdy nie posiadają Państwo kodu PIN można o niego zawnioskować w dziale kadr pracodawcy.

30. Czy przy wypłatach transferowych z PPE na IKE lub z PPE do PPE prowadzonego u innego Pracodawcy są pobierane jakieś opłaty?

Przy wypłacie transferowej z PPE prowadzonego przez TFI PZU SA na IKE lub do innego PPE nie są pobierane żadne opłaty ani podatki.

31. Dlaczego wycena jednostek uczestnictwa publikowana na stronie internetowej TFI PZU różni się od wyceny, którą widzimy na papierowych potwierdzeniach rejestrów i po zalogowaniu do naszego konta?

W ramach Pracowniczego Programu Emerytalnego w Azotach Tarnów oferowane są specjalne jednostki uczestnictwa kategorii „C”, które charakteryzują się znacznie obniżonymi opłatami w stosunku do jednostek uczestnictwa oferowanych klientom indywidualnym. Na stronie internetowej Towarzystwa w zakładce „notowania” w pierwszej tabelce widnieją ceny jednostek uczestnictwa typu „A” – czyli tych oferowanych indywidualnym Klientom. Należy przejść w dół strony i wybrać tabelę, w której podana jest wycena jednostek typu „C”.

32. Co się dzieje z moimi oszczędnościami zgromadzonymi w PPE w przypadku, gdy zmienię pracę?

Jeśli w nowej firmie istnieje PPE, to można przenieść środki zgromadzone w poprzedniej firmie dokonując tzw. wypłaty transferowej. W sytuacji, gdy nie ma takiej możliwości uczestnik PPE może pozostawić środki w PPE w Azotach Tarnów i zostać tzw. biernym uczestnikiem do momentu uzyskania uprawnień do wypłaty oszczędności (środki dalej są inwestowane zgodnie z naszą dyspozycją, nie są jednak odprowadzane nowe składki). Inną możliwością jest przeniesienie oszczędności na Indywidualne Konto Emerytalne. Wtedy także mówimy o wypłacie transferowej.

33. Jak mogę zmienić swoje dane osobowe?

Wszelkich dyspozycji związanych z PPE, a więc zmian danych osobowych, adresu, sposobów inwestowania składek i środków, zmian osób uposażonych itp. należy dokonywać za

pośrednictwem Pracodawcy. Powyższe rozwiązanie obowiązuje również po ustaniu stosunku pracy, chyba że pracownik dokonał wypłaty transferowej.

34. Czy planowane zmiany w systemie emerytalnym wydłużające okres pracy zawodowej do 67 lat będą miały zastosowanie do regulacji dotyczących wypłaty środków z PPE?

Przyjęta nowelizacja ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw nie obejmuje nowelizacji ustawy o PPE, zatem możliwość dokonania wypłaty środków zgromadzonych w PPE pozostaje na zasadach omówionych w pkt. 18.